

Yasal Mevzuat : Türkiye – Ukrayna ÇVÖ Anlaşması

Resmi Gazete Tarih & Sayı : Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun 14 Nisan 2020 tarihli Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

Türkiye ile Ukrayna arasında Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması 1996 yılında imzalanmış, 1999 yılından itibaren uygulanmaya başlanmıştır.

İki ülke arasında 09.10.2017 tarihinde imzalanan ve Anlaşmanın bazı maddelerinin değiştirilmesini öngören Protokolün onaylanmasının uygun bulunduğu dair Kanun 14.04.2020 tarihli Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

Protokol ile;

Anlaşmada yer alan “Kavranan Vergiler”, “Genel Tanımlar”, “Mukim”, “Uluslararası Taşımacılık”, “Temettüler”, “Faiz”, “Gayrimaddi Hak Bedelleri”, “Bağımlı Faaliyetler” ve “Bilgi Değişimi” başlıklı maddelerde değişiklik yapılması ve

Akit tarafların vergilerin tahsilatı konusunda yardımlaşmasına yönelik yeni bir maddenin Anlaşmaya eklenmesi, öngörülmektedir.

Yapılan değişikliklerden önemli bazı konular aşağıda özetlenmiştir.

1. Kavranan vergiler

Anlaşmanın 2. maddesinde yapılan değişiklikle, 2004 yılında kaldırılan gelir ve kurumlar vergisi üzerinden alınan fon payı anlaşmanın konusu olan vergiler arasından çıkartılmıştır.

2. Mukim

Protokolle Anlaşmanın “Mukim” başlıklı 4.

maddesinin 1. fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmektedir.

Anlaşmanın mevcut düzenlemesi	Protokolle yapılması öngörülen değişiklik sonrası düzenleme
Madde 4- Mukim 1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, "bir Akit Devletin mukimi" terimi, o Devletin mevzuatı gereğince ev, ikametgah, kayıtlı merkez, tescil yeri, yönetim yeri veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefi olan kişi anlamına	Madde 4- Mukim 1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, "bir Akit Devletin mukimi" terimi, o Devletin mevzuatı gereğince ev, ikametgâh, kayıtlı merkez, tescil yeri, yönetim yeri veya benzer nitelikteki diğer herhangi bir kriter nedeniyle burada vergiye tabi olan her

gelir. Ancak bu terim, yalnızca o Devletteki kaynaklardan elde edilen gelir veya o Devlette bulunan servet nedeniyle vergiye tabi tutulan herhangi bir kişiyi kapsamaz. ...	hangi bir kişi anlamına gelir ve bu Devleti, herhangi bir politik alt bölümünü veya mahalli idaresini de kapsar. Ancak bu terim, yalnızca o Devletteki kaynaklardan elde edilen gelir veya orada bulunan servet nedeniyle o Devlette vergiye tabi tutulan herhangi bir kişiyi kapsamaz. ...
--	--

3. Uluslararası Taşımacılık

Protokolle Anlaşmanın “Uluslararası Taşımacılık” başlıklı 8. maddesinin 2. fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmektedir.

Anlaşmanın mevcut düzenlemesi	Protokolle yapılması öngörülen değişiklik sonrası düzenleme
Madde 8- Uluslararası Taşımacılık ... 2. Bu maddenin amaçları bakımından, uluslararası trafikte gemi veya uçak işletmeciliğinden elde edilen kazançlar, sözkonusu gemi veya uçak işletmeciliğinin yanısıra arazi olarak mal veya ticari eşya taşınmasında kullanılan konteynerlerin (konteyner taşımacılığında kullanılan ilgili ekipmanlar ve römorklar dahil) kiralanması, bakımı veya kullanımından elde edilen kazançları da kapsar.	Madde 8- Uluslararası Taşımacılık ... 2. Bu maddenin amaçları bakımından, uluslararası trafikte gemi, vapur, uçak veya kara nakil vasıtaları işletmeciliğinden elde edilen kazançlar, sözkonusu gemi, vapur, uçak veya kara nakil vasıtaları işletmeciliğinin yanısıra arazi olarak mal veya ticari eşya taşınmasında kullanılan konteynerlerin (konteyner taşımacılığında kullanılan ilgili ekipmanlar ve römorklar dahil) kiralanması, bakımı veya kullanımından elde edilen kazançları da kapsar.

4. Temettüleri

Protokolle Anlaşmanın “Temettüleri” başlıklı 10. maddesinin 2. fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmektedir.

Anlaşmanın mevcut düzenlemesi	Protokolle yapılması öngörülen değişiklik sonrası düzenleme
Madde 10- Temettüleri ... 2. Bununla beraber, sözkonusu temettüleri, aynı	Madde 10- Temettüleri ... 2. Bununla beraber, bir akit Devletin mukimi olan bir

zamanda temettü ödemesini yapan şirketin mukim olduğu Akit Devlette ve bu Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, temettü elde eden, temettünün gerçek lehdarı ise, bu şekilde alınacak vergi aşağıdaki oranları aşmayacaktır: a) Temettünün gerçek lehdarı, temettü ödeyen şirketin sermayesinin doğrudan doğruya en az yüzde 25' ini elinde tutan bir şirket ise (ortaklıklar hariç) gayrisafi temettü tutarının yüzde 10' u; b) Tüm diğer durumlarda gayrisafi temettü tutarının yüzde 15' i. ...	şirket tarafından ödenen temettüler, bu Devlette ve bu Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, temettünün gerçek lehdarı diğer akit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi; a) gerçek lehdar, temettü ödeyen şirketin sermayesinin doğrudan doğruya en az yüzde 25' ini elinde tutan bir şirket (ortaklık hariç) ise, gayrisafi temettü tutarının yüzde 10'unu; b) tüm diğer durumlarda gayrisafi temettü tutarının yüzde 15'ini; aşmayacaktır. ...
--	--

5. Faiz

Protokolle Anlaşmanın "Faiz" başlıklı 11. maddesinin ilk üç fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmektedir.

Anlaşmanın mevcut düzenlemesi	Protokolle yapılması öngörülen değişiklik sonrası düzenleme
Madde 11- Faiz 1. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen faiz, sözkonusu mukim faizin gerçek lehdarı ise, bu diğer Devlette vergilendirilebilir. 2. Bununla beraber, bu faiz, elde edildiği Akit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, faiz elde eden kişi faizin gerçek lehdarı ise, bu şekilde alınacak vergi, faizin gayrisafi tutarının yüzde 10' unu aşmayacaktır. 3. 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın: a) Ukrayna'da doğan ve Türkiye Hükümetine veya mahalli idarelerine veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na ödenen faizler Ukrayna vergisinden muaf tutulacaktır; b) Türkiye'de doğan ve Ukrayna Hükümetine veya politik alt bölümlerine veya mahalli idarelerine veya Ukrayna Ulusal Bankasına ödenen faizler Türk vergisinden muaf tutulacaktır. ...	Madde 11- Faiz 1. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen faiz, bu diğer Devlette vergilendirilebilir. 2. Bununla beraber, bir akit Devlette doğan faiz, bu Devlette ve bu Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak faizin gerçek lehdarı diğer akit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi, faizin gayrisafi tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır. 3. Bu maddenin 2 nci fıkrasının hükümlerine bakılmaksızın, 1 inci fıkrada bahsedilen faiz: a) o Devlet, politik alt bölümü ya da mahalli idaresi veya Merkez Bankasına; b) faizin doğduğu Devlet ya da politik alt bölümü veya mahalli idaresi tarafından; c) o Devlet ya da politik alt bölümü veya mahalli idaresine borçlanılan veya bunlar tarafından, yapılan, sağlanan, teminatlandırılan veya sigortalanan borç, alacak veya krediye ilişkin olarak;

	ödenmesi durumunda, yalnızca gerçek lehdarının mukimi olduğu Akit Devlette vergilendirilecektir. ...
--	---

6. Gayrimaddi Hak Bedelleri

Protokolle Anlaşmanın “Gayrimaddi Hak Bedelleri” başlıklı 12. maddesinin ilk iki fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmektedir.

Anlaşmanın mevcut düzenlemesi	Protokolle yapılması öngörülen değişiklik sonrası düzenleme
Madde 12- Gayrimaddi Hak Bedelleri 1. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen gayrimaddi hak bedelleri, sözkonusu mukim gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı ise, bu diğer Devlette vergilendirilebilir. 2. Bununla beraber, sözkonusu gayrimaddi hak bedelleri elde edildikleri Akit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, bu şekilde alınacak vergi, tüm ödemelerin gayrisafi tutarının yüzde 10' unu aşmayacaktır. ...	Madde 12- Gayrimaddi Hak Bedelleri 1. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen gayrimaddi hak bedelleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir. 2. Bununla beraber, bir Akit Devlette doğan gayrimaddi hak bedelleri, bu Devlette bu Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı diğer Akit Devletin mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi gayrimaddi hak bedelinin gayrisafi tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır. ...

7. Bağımlı Faaliyetler

Protokolle Anlaşmanın “Bağımlı Faaliyetler” başlıklı 15. maddesinin 3 üncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmektedir.

Anlaşmanın mevcut düzenlemesi	Protokolle yapılması öngörülen değişiklik sonrası düzenleme
Madde 15- Bağımlı Faaliyetler ... 3. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet mukimince diğer Akit Devlette icra edilen bir çalışma karşılığında elde edilen ücret ve diğer gelirler, kişilerce ifa edilen bu hizmet eğer: a) Anlaşmanın 5 inci maddesinin 2 nci fıkrasına ilişkin bir inşaat şantiyesi, yapım, montaj veya kurma projesi ile ilgili, b) Bir Akit Devlet mukimi olan bir teşebbüs tarafından uluslararası trafikte işletilen bir gemi,	Madde 15- Bağımlı Faaliyetler ... 3. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet mukimince diğer Akit Devlette icra edilen bir çalışma karşılığında elde edilen ücret ve diğer gelirler, kişilerce ifa edilen bu hizmet eğer: a) Anlaşmanın 5 inci maddesinin 3 üncü fıkrasına ilişkin bir inşaat şantiyesi, yapım, montaj veya kurma projesi ile ilgili, b) Bir Akit Devlet mukimi olan bir teşebbüs tarafından uluslararası trafikte işletilen bir gemi,

vapur, uçak veya kara nakil vasıtasında icra edilen işlemlerle ilgili ise	vapur, uçak veya kara nakil vasıtasında icra edilen işlemlerle ilgili ise
diğer Akit Devlette vergilendirilmez.	diğer Akit Devlette vergilendirilmez.
...	...

8. Bilgi Değişimi

Protokolle Anlaşmada yapılan değişiklikle, Anlaşmanın bilgi değişimine ilişkin 26. maddesi OECD Model Vergi Anlaşması'na uygun olarak değiştirilmektedir. OECD Model Vergi Anlaşması'nda son yıllarda yapılan değişikliklere paralel olarak;

Bilgi değişiminin kapsamı genişletilmekte ve anlaşmada kapsanmayan kişi ve vergilerle ilgili olarak da bilgi değişimi yapılabilmesi imkânı sağlanmakta ve Zarar verici vergi uygulamaları ve vergi rekabeti ile mücadele imkânının artırılabilmesi ve banka gizliliği kuralı gibi bilgi değişiminin etkin bir şekilde işletilebilmesine yönelik engeller kaldırılmaktadır. Anlaşmanın bilgi değişimi maddesi değiştirilerek ayrıca;

Bir Akit Devletçe talep etmesi durumunda, diğer Akit Devletin, kendi vergi amaçları yönünden bu bilgilere ihtiyacı olmasa da talep edilen bilgiyi sağlamak için kendi bilgi toplama yöntemlerini kullanacağı; 26. maddenin 3. fıkrasında yer alan sınırlamaların, taraflara sadece ulusal menfaati olmadığı gerekçesiyle bilgi sağlamayı reddetme hakkı verecek şekilde yorumlanamayacağı, Bilgi değişimini sınırlayan 26. maddenin 3. fıkrasının taraflara, bilginin bir banka, diğer finansal kurum, vakıf, dernek, temsilci veya bir acente ya da yediemin gibi hareket eden bir kişide bulunması veya bir kişinin sermaye payları ile ilgili olması nedeniyle bu bilgiyi sağlamayı reddetme hakkı verecek şekilde yorumlanamayacağı, öngörülmektedir.

9. Tahsilatta Yardımlaşma

Protokolle, Anlaşmaya "Vergilerin Tahsilatında Yardımlaşma" başlıklı 26A maddesi eklenmektedir.

Maddeyle, taraf devletlerde mukim olanlar ve vergilerle sınırlı olmaksızın, iki ülkede de mukim olmayan kişiler ve her çeşit ve tanımdaki vergilerle ilgili olarak Akit Devletlerin alacaklarının tahsilatında birbirlerine yardım etmeleri öngörülmüştür.

10. Yürürlük

Protokolün onaylanmasının uygun bulunmasına dair Kanun yayımlanmakla birlikte, henüz yürürlüğe girmemiştir. Protokolün 11. maddesi gereği, Akit Devletler protokolün yürürlüğe girmesi için iç mevzuatlarında öngörülen işlemlerin tamamlandığını karşılıklı bildirecekler, bildirimlerden sonuncusunun alındığı ayı izleyen ayın son günü yürürlüğe girecektir.

Av. Özge BİTİŞ